

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

Chủ Đề 561: Bồ Tát Hạnh Lấy Bát Nhã Làm Chủ, Tức Là Lấy Không Làm Chủ

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 048)

Chuyển ngữ: Tịch Minh



【Bồ Tát hạnh lấy Bát Nhã làm chủ, tức là lấy Không làm chủ.】

Bát Nhã là nói về “Không”, “Không” ở đây chẳng thể giảng là “Vô” (không có gì); nếu nói Không là chẳng có gì hết thì gọi là Không, thì quý vị đã hiểu sai ý nghĩa của Bát Nhã rồi. Cái Không này là “Có”, chứ không phải là “Vô”, điều này chúng ta nhất định phải nhận thức cho rõ ràng, liễu giải cho thấu triệt, rồi sau đó mới có thể tu Bồ Tát hạnh. Bồ Tát hạnh lấy Bát Nhã làm chủ, chính là tuyệt đối không thể rời khỏi Bát Nhã, rời khỏi Bát Nhã thì chẳng phải là Bồ Tát. Cho nên, Thế Tôn trong bộ kinh này đã nói rất rõ ràng: “Nếu Bồ Tát có ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng, thì tức phi Bồ Tát (liền chẳng phải là Bồ Tát)”. Còn có (tướng), thì tâm vẫn chưa Không. Thế nào là Bồ Tát? Bất buộc ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng, thấy đều không, thấy đều lìa khỏi, thấy đều chẳng còn, đây mới gọi là Bồ Tát.

Chúng ta thử hỏi, ngã tướng, nhân tướng, chúng sanh tướng, thọ giả tướng có tồn tại hay không? Có tồn tại. Chẳng phải là những tướng này thực sự không có, sự tướng vẫn đang tồn tại. Tồn tại, thì “Không” bằng cách nào? Là “Không” cái sự tướng mà trong tâm quý vị đang chấp trước, chứ chẳng phải là đem cái thân thể này chuyển thành không, châm một mũi lửa đem thiêu rụi cái thân thể này; thiêu rụi cũng vô dụng, thiêu rụi quý vị cũng chẳng thể thành Phật, quý vị cũng chẳng thể thành Bồ Tát. Cho nên chư vị phải hiểu rõ, là “Không” cái sự tướng mà trong tâm quý vị đang chấp trước, chứ không phải “Không” những sự tướng ở bên ngoài, sự tướng bên ngoài chẳng có ảnh hưởng gì cả; chỉ cần cái chấp trước ở trong tâm được diệt trừ (trở về Không) rồi, thì đối với các tướng bên ngoài lý và sự sẽ vô ngại. Lý sự vô ngại, tánh tướng nhất như; tánh chẳng

thể rời khỏi tướng, tướng chẳng thể rời khỏi tánh, đây chính là lý sự nhất như, lý sự bất nhị.

Chẳng những lý sự bất nhị, mà sự sự cũng bất nhị, sự sự vô ngại. Trong kinh “Hoa Nghiêm” có giảng cho chúng ta “lớn có thể nhập vào nhỏ”, hạt cải, bên trong hạt cải có thể chứa trọn vẹn cả tam thiên đại thiên thể giới vào trong đó; hạt cải không hề phình to ra, tam thiên đại thiên thể giới cũng không hề thu nhỏ lại, mà vẫn có thể chứa đựng vào được, điều này nói lên sự sự vô ngại. Vì sao lại có thể vô ngại? Bởi vì mỗi một sự việc đều là pháp tánh, tánh vốn dĩ dung thông không có chướng ngại, thì cái tướng do tánh hiện ra làm sao có thể có chướng ngại được? Cho nên tướng không có chướng ngại. Không có chướng ngại, vậy tại sao ngày nay chúng ta lại có nhiều chướng ngại đến thế? Xứ xứ đều là chướng ngại, đựng đâu cũng thành chướng ngại, sự phát sinh của chướng ngại này đều nằm ở vọng tưởng, phân biệt, chấp trước, thấy đều từ chỗ này mà sinh ra. Là khỏi hết thấy vọng tưởng chấp trước, thì cảnh giới của quý vị chính là cảnh giới không có chướng ngại, cũng chính là “bất tư nghị giải thoát cảnh giới” mà trên kinh Hoa Nghiêm đã giảng, giải thoát không thể nghĩ bàn chính là hoàn toàn không có chướng ngại.

Cho nên, Bát Nhã là trí huệ, trí huệ là trong tâm không trước tướng (chẳng dính mắc vào tướng), bởi vì trên “thể” vốn không có tướng; trên “thể” tuy không có tướng, nhưng “thể” có thể hiện tướng, nó sẽ hiện ra tướng. Thể là lý, tướng là sự. Trong tâm chúng ta không có vương bận, không có vọng tưởng, không có phân biệt, không có chấp trước, thì sẽ tương ứng với “thể”, đó chính là kiến tánh, tương ứng với “tánh”. Về mặt “sự” cũng không cần phải rời xa nó, cũng không cần phải phá hoại nó.